

Warszawa, 2012.04. 04

MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
DEPARTAMENT RYBOŁÓWSTWA
RYBoz-RKM-075-70/12 (1819)

Pan
Piotr Szymański
Dyrektor
Departamentu Funduszy Europejskich
Urząd Marszałkowski
Województwa Małopolskiego
ul. Raclawicka 56,
30-017 Kraków

W odpowiedzi na pismo z dnia 2 marca 2012 r. znak: FE-XI.44.10.2.2012 w sprawie sposobu kontroli na miejscu zobowiązań zawartych w umowach o dofinansowanie z beneficjentami osi 4 Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” poniżej przedstawiam stanowisko Departamentu Rybołówstwa MRiRW.

Ad. 1. Zgodnie z art. 59 lit. d rozporządzenia Rady (WE) Nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. Urz. UE L 223/1 z 15.08.2006), Instytucja Zarządzająca programem operacyjnym odpowiada za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, w tym m.in. zapewnienie utrzymywania przez beneficjentów i inne podmioty uczestniczące w realizacji operacji odrębnego systemu księgowego albo odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją, bez uszczerbku dla krajowych zasad księgowych.

Przedmiotowy zapis znalazł odzwierciedlenie we wzorach umów o dofinansowanie dla osi 4 Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

Beneficjent jest zobowiązany do prowadzenia dla projektu odrębnej ewidencji księgowej kosztów, wydatków i przychodów lub stosowania w ramach istniejącego informatycznego systemu ewidencji księgowej odrębnego kodu księgowego umożliwiającego identyfikację wszystkich transakcji oraz poszczególnych operacji bankowych związanych z projektem oraz zapewnienia, że operacje gospodarcze są ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Informacja nt. specjalnego **kodu księgowego** (znacznika) powiązanego z danym projektem, o ile nie została zawarta w „Polityce rachunkowości” może być odnotowana w osobnym dokumencie wewnętrznym firmy np. w formie zarządzenia. Ponadto „Polityka rachunkowości” może stanowić o wyodrębnionym „Planie kont” wyłącznie dla projektu inwestycyjnego.

Ze względu na rodzaj prowadzonej ewidencji i możliwość jej wykorzystania dla zapewnienia odrębnego ujęcia transakcji związanych z projektem, beneficjentów w ramach PO „Zrównoważony...” można podzielić na 2 grupy:

- 1) beneficjentów prowadzących pełną księgowość;
- 2) pozostałych beneficjentów nie prowadzących pełnej księgowości.

- **ODRĘBNA EWIDENCJA KSIĘGOWA DLA PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH KSIĘGI RACHUNKOWE (PEŁNA KSIĘGOWOŚĆ)**

W przypadku pierwszej grupy wymóg zapewnienia odrębnego systemu księgowego albo odpowiedniego kodu księgowego oznacza prowadzenie odrębnej ewidencji księgowej nie zaś odrębnych ksiąg rachunkowych. Beneficjent może tego dokonać poprzez odpowiednie zmiany w polityce rachunkowości polegające na analitycznym i pozabilansowym wyodrębnieniu operacji związanych z danym projektem.

Wyodrębniony kod księgowy oznacza odpowiedni symbol, numer, wyróżnik stosowany przy rejestracji, ewidencji lub oznaczeniu dokumentu, który umożliwia sporządzanie zestawienia lub rejestru dowodów księgowych w określonym przedziale czasowym ujmujących wszystkie operacje związane z projektem oraz obejmujących przynajmniej następujący zakres danych: nr dokumentu źródłowego, nr ewidencyjny lub księgowy dokumentu, datę wystawienia dokumentu, kwotę brutto, netto dokumentu, kwotę kwalifikowalną dotyczącą projektu.

Beneficjenta zobowiązuje się do prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej dla potrzeb realizacji operacji. Zapewnienie oddzielnego systemu rachunkowości albo odpowiedniego kodu księgowego oznacza obowiązek prowadzenia odrębnej ewidencji, przez którą należy **rozumieć ewidencję wyodrębnioną w ramach już prowadzonych przez daną jednostkę ksiąg rachunkowych** zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.). Należy zweryfikować, czy w ramach planu kont zostały wyodrębnione oddzielne konta na których księgowane są koszty związane z realizacją operacji. Beneficjent ma obowiązek ustalenia i opisanie zasad dotyczących ewidencji i rozliczania środków realizowanej operacji w ramach przyjętej polityki rachunkowości.

- **ODRĘBNA EWIDENCJA KSIĘGOWA DLA PODMIOTÓW NIE PROWADZĄCYCH KSIĄG RACHUNKOWYCH**

Odrębna Ewidencja dla podmiotów prowadzących wyłącznie księgi podatkowe (**podatkowa księga przychodów i rozchodów, ryczałt ewidencjonowany, karta podatkowa**) winna być prowadzona w ramach tych narzędzi księgowych, które beneficjent jest zobowiązany stosować. Beneficjent winien jednoznacznie oznaczyć wszystkie operacje powiązane z realizowaną operacją (poprzez umieszczenie oznaczenia operacji na dokumencie księgowym w postaci nr operacji oraz informacji o współfinansowaniu w ramach PO RYBY 2007-2013).

Podatkowa książka przychodów i rozchodów jest dowodem, pozwalającym na określenie zobowiązań podatkowych. Do prowadzenia księgi zobowiązane są osoby rozliczające się z podatku na zasadach ogólnych – według skali lub liniowo. Natomiast podatnicy rozliczający się w formach zryczałtowanych, a więc w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub karty podatkowej, nie mają obowiązku prowadzenia księgi podatkowej.

Księgę podatkową prowadzić muszą:

- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą;
- spółki cywilne osób fizycznych;
- spółki jawne osób fizycznych;
- spółki partnerskie.

Ponadto zobowiązuje się ww. beneficjentów do prowadzenia **dodatkowej ewidencji sporządzanej w systemie miesięcznym**, umożliwiającej jednoznaczną identyfikację kosztów oraz środków trwałych, która będzie zawierała m.in. rodzaj i nr dowodu księgowego, datę wystawienia dokumentu i sposób zapłaty, kwotę wydatków kwalifikowanych. Po zakończeniu miesiąca kalendarzowego zestawienie powinno zostać wydrukowane i podpisane. W przypadku rybaków,

którzy nie są zobowiązani do prowadzenia księgowości stosuje się wyłącznie ewidencję sporządzaną w systemie miesięcznym.

W przypadku beneficjentów nie prowadzących pełnej księgowości wymóg zapewnienia wyodrębnionej dla projektu ewidencji może być spełniony poprzez comiesięczne sporządzanie techniką komputerową w postaci arkusza kalkulacyjnego *Zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki dotyczące projektu nr ... na koniec miesiąca : .../rok*. Zestawienie obejmuje wydatki od początku realizacji projektu do końca danego miesiąca kalendarzowego i sporządzane jest poprzez narastające ujęcie wydatków dotyczących poszczególnych zadań oraz kosztów na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków). Po zakończeniu każdego miesiąca kalendarzowego zestawienie powinno zostać wydrukowane i podpisane przez osobę sporządzającą i zatwierdzającą oraz dołączone do dokumentacji projektu potwierdzającej poniesione wydatki. Wersja elektroniczna powinna zostać zarchiwizowana lub konstrukcja arkusza kalkulacyjnego powinna umożliwiać uzyskanie w okresie późniejszym danych według stanu na koniec poszczególnych minionych miesięcy kalendarzowych.

Wzór zestawienia danych wynikających z faktur lub równoważnych dokumentów księgowych dotyczących realizowanej operacji:

ZESTAWIENIE DANYCH WYNIKAJĄCYCH Z FAKTUR LUB RÓWNOWAŻNYCH DOKUMENTÓW KSIĘGOWYCH DOTYCZĄCYCH OPERACJI										
Nazwa/imię i nazwisko Beneficjenta.....										
Nr i data zawarcia umowy o dofinansowanie.....										
Tytuł operacji.....										
L.p.	Rodzaj i numer dowodu księgowego	Data wystawienia dokumentu	Nazwa towaru lub usługi lub pozycja na dokumencie	Pozycja w zestawieniu rzeczowo-finansowym (do umowy)	Data zapłaty	Sposób zapłaty G/P/K	Kwota dokumentu brutto	Kwota dokumentów netto	Kwota wydatków kwalifikowalnych	W tym VAT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
Razem										

.....
Data

.....
Podpis Beneficjenta

W przypadku, gdy beneficjent nie prowadzi odrębnej ewidencji księgowej lub nie stosuje kodu księgowego dla ewidencjonowania transakcji związanych z operacją, należy ten fakt odnotować w informacji pokontrolnej.

Ad.2. Zgodnie z § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 4 – Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 (Dz. U. Nr 177, poz. 1371), trwałe korzyści gospodarcze powstaną, gdy proponowany przez wnioskodawcę sposób

finansowania i realizacji operacji nie spowoduje utraty płynności finansowej tego wnioskodawcy w okresie 3 lat, licząc od roku, w którym wniosek o dofinansowanie został zaakceptowany.

Trwałość korzyści gospodarczych. o której mowa w § 11 ust. 3 rozporządzenia należy zweryfikować na podstawie dokumentacji księgowo-finansowej pod kątem czy beneficjent nie zaprzestał działalności (lub nie jest w stanie upadłości) lub czy utracił płynność finansową, na którą udzielono mu wsparcia. Należy zweryfikować także fakt ponoszenia kosztów uzyskania przychodów itp. związanych z prowadzoną działalnością. Jeśli uznamy pozycję wejściową beneficjenta (tzn. jego pozycję finansową określoną w biznes planie) jako np. 1 jednostka to wyniki finansowe beneficjenta w okresie 3 lat, licząc od roku, w którym wniosek o dofinansowanie został zaakceptowany, powinien wynosić nie mniej niż 1 jednostkę lub 1+n (gdzie n oznacza korzyści).

Ad. 3. Zgodnie z dokumentami programowymi PO RYBY 2007-2013, w tym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r. pomoc na realizację operacji może być przyznana, jeżeli realizacja operacji nie wpływa negatywnie na środowisko oraz ochronę żywych zasobów wód.

Oceny oddziaływania na środowisko (OOS) inwestycji dokonuje się najczęściej na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzję tę należy uzyskać przed szeregiem innych decyzji, stanowiących zezwolenie na realizację inwestycji (np. pozwolenia na budowę). Obligatoryjny obowiązek uzyskania tej decyzji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), jest wymagany w stosunku do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. Nr 213, poz. 1397).

Weryfikacja pod względem spełnienia wymogów dotyczących ochrony środowiska operacji, odbywa się na podstawie uzyskiwania odpowiednich ze względu na specyfikę operacji pozwoleń, które są wymagane zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r. W wykazie załączników do wniosku o dofinansowanie zawiera pozwolenie budowlane albo zgłoszenie, o których mowa w przepisach prawa budowlanego – w przypadku gdy wymaga tego specyfika operacji. W świetle § 15 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r., w przypadku braku wymaganych pozwoleń potwierdzających spełnienie warunków koniecznych do przyznania dofinansowania na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie dopuszczalne jest przedłożenie ww. dokumentów wraz z wnioskiem o płatność

Prawodawca z góry ustanowił katalog operacji, których realizacja wobec braku okoliczności przemawiających za ich negatywnym oddziaływaniem na środowisko jest zwolniona z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę. Wykaz tych operacji - katalog obiektów i robót budowlanych, zwolnionych z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę – zawarty został w art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 – *Prawo budowlane* (tekst jednolity Dz. U. z 2010r., Nr 243, poz. 1623 ze zm.) Wobec powyższego realizacja pozostałych operacji ze względu na ich specyfikę wymaga otrzymania pozwolenia na budowę i na etapie jego uzyskiwania odbywa się weryfikacja w zakresie oceny wpływu operacji na środowisko.

DYREKTOR
DEPARTAMENTU RYBOLÓWSTWA

Tomasz Nawrocki

Kraków, dnia 2 marca 2012 r.

Nasz znak: FE-XI.44.10.2.2012

Szanowna Pani
Rita Kameduła - Tomaszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Rybołówstwa
Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W związku z koniecznością realizacji czynności kontrolnych w miejscu realizacji projektu zwracam z uprzejmą prośbą o zajęcia stanowiska w sprawie sposobu weryfikacji zobowiązań zawartych Umowach o dofinansowanie z Beneficjentami Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013”. Obszary w których istnieją szczególne wątpliwości co sposobu wypełnienia zobowiązań umownych przez beneficjentów oraz wątpliwości co do możliwości ich weryfikacji podczas czynności kontrolnych zostały wskazane poniżej.

1. „Stosowanie odrębnej ewidencji księgowej dla wszystkich transakcji związanych z operacją oraz prowadzenie dokumentacji finansowo – księgowej zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości”.

Zdaniem IW weryfikacja tego zakresu może być sprawdzona w oparciu o politykę rachunkowości, gdzie beneficjent wprowadzi dodatkowe rejestry dokumentów księgowych, konta syntetyczne, analityczne i pozabilansowe, pozwalające na wyodrębnienie wszystkich zdarzeń związanych z operacją albo wprowadzi wyodrębniony kod księgowy dla wszystkich transakcji związanych z operacją. Wątpliwości budzi natomiast zobowiązanie dotyczące prowadzenia dokumentacji księgowej zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Należy podkreślić, iż niniejsze zobowiązanie zostało sformułowane bardzo ogólnie. Część niniejszego zobowiązania stanowi element kontroli administracyjnej wykonawanej podczas weryfikacji wniosku o płatność. W związku powyższym zwracam się z prośbą o wskazanie sposobu oraz zakresu weryfikacji niniejszego zobowiązania podczas czynności kontrolnych.

2. „Czy operacja przyczyniła się do powstania trwałych korzyści gospodarczych?”

Na etapie wniosku o dofinansowanie, spełnienie tego wymogu sprawdza się na podstawie informacji zawartych w uproszczonym planie biznesowym operacji. W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą o wskazanie w jakim zakresie zobowiązanie powinno być weryfikowane na etapie przeprowadzania czynności kontrolnych. Z uwagi na fakt, iż weryfikacja osiągnięcia wskaźników założonych w uproszczonym biznes planie wymaga szczegółowej analizy finansowej, a weryfikacja niniejszego zobowiązania stanowi jeden z wielu elementów kontroli, istnieje konieczność uszczegółowienia w jaki sposób należy zweryfikować wskaźniki wyszczególnione w analizie wskaźnikowej.

Ponadto istnieje możliwość, iż dane zawarte w analizie wskaźnikowej przedstawionej wraz z wnioskiem o dofinansowanie mogą nie mieć odzwierciedlenia w stanie stwierdzonym podczas czynności kontrolnych np. wskaźnik zostały oszacowane z nadwyżką. W związku z powyższym zwracam się również z prośbą o wskazanie optymalnego poziomu każdego ze wskaźników, który podczas czynności kontrolnych można by było przyjąć jako prawidłowe. Zwracam się również z zapytaniem jakie narzędzie należy zastosować w przypadku podmiotów rozliczających się w formie książki przychodów i rozchodów, ryczału, karty podatkowej oraz ryczału ewidencjonowanego.

Pragnę zwrócić uwagę na konieczność określenia sposobu postępowania podczas czynności kontrolnych oraz na etapie obsługi wniosku o płatność w przypadku gdy poziom wskaźników określony w analizie wskaźnikowej nie zostanie osiągnięty, jak również w przypadku gdy wskaźniki przedstawione podczas kontroli będą dowodzić, iż operacja nie przyczynia się do osiągnięcia trwałych korzyści gospodarczych.

Z umowy o dofinansowanie nie wynikają sankcje w przypadku nie osiągnięcia trwałych korzyści gospodarczych. Pragnę podkreślić, iż podczas kontroli wniosku o płatność końcową, w wielu przypadkach nie będzie możliwości sprawdzenia niniejszego wymogu z uwagi na zbyt krótki czas od zakończenia realizacji projektu do uzyskania ewentualnych korzyści (wzrost dochodów lub wzrost opłacalności prowadzenia działalności). W związku z powyższym zwracam się z prośbą o wskazanie sposobu weryfikacji niniejszego zobowiązania we wszystkich wymienionych powyżej zakresach.

3. „Czy operacja nie wpłynęła negatywnie na środowisko oraz ochronę żywych zasobów wód?”

Na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie, w karcie weryfikacji zawarto pytanie, czy planowana operacja na którą został złożony wniosek o dofinansowanie nie wpłynie negatywnie na środowisko. Beneficjent do wniosku o dofinansowanie

nie ma obowiązku składania dokumentów z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Pojawia się pytanie, jak weryfikować ten zakres na etapie wniosku o przyznanie pomocy, a co za tym idzie jaki ma być zakres kontroli na miejscu w odniesieniu do przedmiotowego punktu. Istnieje konieczność uszczegółowienia zakresu kontroli niniejszego punktu przez IZ. Czy w ramach przedmiotowego pytania należy sprawdzić jedynie uzyskanie przez Beneficjenta niezbędnych dla danej operacji (jeśli przepisy tego wymagają) opracowań środowiskowych m.in. decyzji, raportów, uzgodnień, czy też kontrola polegałaby na sprawdzeniu także ich zakresu tzn. czy podstawowe uzgodnienia zawarte w przedmiotowych opracowaniach są spełnione. Czy ewentualny, negatywny wpływ na środowisko ma być oceniany przez osobę kontrolującą na podstawie własnych obserwacji w terenie? Jeśli tak, to jaki zakres podlegałby ocenie i jakie parametry powinny być sprawdzone? W związku powyższym zwracam się z prośbą o wskazanie sposobu weryfikacji niniejszego zobowiązania

Z uwagi na fakt, iż w chwili obecnej trwa zawieranie umów o dofinansowanie z Beneficjentami Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013”, a Samorząd Województwa Małopolskiego rozpocznie wkrótce realizację czynności kontrolnych, zwracam się z uprzejmą prośbą o niezwłoczną odpowiedź w przedmiotowej sprawie.

7 *pućna*
Dyrektor
Departamentu Funduszy Europejskich
[Signature]
Piotr Szymański